

سلوک سعادت

کلمات قصار، نامه‌ها، پندها و دستورات عارف کامل
حضرت آیت الله شیخ علی سعادت پرور (پهلوانی تهرانی)

قدس الله نفسه الزکیه

گردآوری: علی رضا سعیدی

فهرست

۱۵.....	سعادۃٔ پرور.....
۱۷.....	مقدمه.....
۱۸.....	نقطهٔ عطف.....
۱۹.....	تهذیب نفس و سیر و سلوک.....
۲۱.....	معرفی اجمالی آثار ایشان.....
۲۷.....	مقدمهٔ نویسنده.....
۲۷.....	سبک تربیتی و روش سیر و سلوکی حضرت استاد پهلوانی رضوان الله علیه.....
۲۹....	برای مشرب عرفانی حضرت استاد، می‌توان این ویژگی‌های را برشمرد.....
۳۳.....	خداشناسی.....
۳۶.....	توجه به خدا، گوهر گران بها.....
۳۶.....	کرنش در پیشگاه حضرت حق.....
۳۹.....	محبوبیم! محبوبیم! محبوبیم!.....
۳۹.....	قرب ذاتی و قرب اسما و صفاتی.....
۴۰.....	اسم اعظم.....
۴۰.....	وعدهٔ استجاب دعا و سحر و عدم مغلوبیت حضرت حق.....

- ۴۲..... معرفت الله ، هدف از سیر و سلوک
- ۴۳..... پیروی از انبیا و اولیای الهی
- ۴۳..... دوستی با دوستان خدا؛ «عَلَى مَوْلَاةٍ أُولِيَانِكَ»
- ۴۴..... دشمنی با دشمنان خدا؛ «مُعَادَاةُ أَعْدَائِكَ»
- ۴۴..... اساس راه سلوک تولی و تبری
- ۴۵..... حکایتی شیرین
- ۴۵..... خصیصه سیدالشهدا علیه السلام
- ۴۶..... سیره توصیه آیت الله جعفری تهرانی رحمه الله
- ۴۷..... اهتمام آیت الله پهلوانی رحمه الله به روضه و نوحه خوانی
- ۴۷..... تولی و تبری اساس توحید کامل
- ۴۷..... مسافر کربلا
- ۴۹..... طلوع سلطان معرفت
- ۴۹..... حوض کوثر
- ۵۰..... باب الحوائج حضرت ابا الفضل کعبه اولیاء
- ۵۰..... فرج
- ۱/ ۵۲..... هدف از بعثت انبیا و اولیا
- ۵۳..... تأثیر توجه به مقام نورانیت در اعمال
- ۵۴..... ویژگی های سیدالشهدا علیه السلام نسبت به دیگر اولیا
- ۵۶..... سرّ عدم امکان شکر
- ۵۷..... واکاوی درون
- ۵۷..... دوری از دنیا و هواپرستی
- ۵۹..... اخلاقیات

۵۹.....	اندوه
۶۰.....	توکل (ناامیدی قلبی و باطنی از مردم)
۶۱.....	توکل (امید و اتکای سالک به خدای سبحان)
۶۱.....	توکل (در برابر فشار مادی)
۶۲.....	پر حرفی
۶۳.....	تواضع
۶۴.....	گناه
۶۴.....	سکوت
۶۴.....	کسب علم و دانش
۶۵.....	اخلاص در اعمال و عبودیت الهی
۶۶.....	بالاترین درجهٔ مخلصیت
۶۷.....	امراض روحی
۶۷.....	اولیاء الله برکات زمین هستند
۶۸.....	دوری از افراط و تفریط در امور مادی و معنوی
۶۹.....	اثر اسراف در زندگی اولیای خدا
۶۹.....	معاشرت و مجالست
۷۰.....	عمل به وظیفه
۷۱.....	مشورت در امور
۷۲.....	ازدواج
۷۲.....	استقامت و پایداری در امور
۷۳.....	مراقبه و محاسبه اعمال
۷۴.....	محاسبه

۷۴.....	محاسبهٔ مومن
۷۶.....	مراقبه و محاسبه
۷۷.....	شناخت حق و حقیقت و تعقل صحیح در امور
۷۹.....	بهره بردن از دنیا، با یاد خداوند
۷۹.....	انس با ملکات جوانی
۸۰.....	تلاش برای رهایی از قفس تن
۸۱.....	عبادات و اثرات آن
۸۲.....	ارتباط با قرآن، ادعیه، احادیث، کتب تاریخی و اخلاقی
۸۵.....	احتیاج به موعظه برای همه
۸۷.....	عبرت از نوشتهٔ مزار حضرت سلمان رحمه الله
۸۷.....	مرگ
۸۸.....	وسوسه
۹۰.....	جایگاه صالحان
۹۰.....	حالات و فضایل ملکوتی
۹۱.....	سی سال حضور علامه طباطبایی (ره)
۹۱.....	مشاهدهٔ حضرت صدیقهٔ طاهره علیها السلام
۹۳.....	آقا تعلقات خودتان را این جا بنویسید
۹۳.....	تأثیر کلام ملا علی کنی (ره)
۹۴.....	اثرات سورهٔ قل هو الله
۹۴.....	سخنی دربارهٔ فنا
۹۸.....	قرب (رسیدن بنده به عبودیت حقیقی)
۹۹.....	قرب رویت و مشاهده حقیقت عالم
۱۰۱.....	خریدن عشق

- ۱۰۱..... مغفرت، زمینه ساز نیل به کمالات والای توحیدی
- ۱۰۲..... یک قدم بر خویشتن نه، وان دگر در کوی دوست
- ۱۰۲..... ناامید نشدن سالک
- ۱۰۲..... اکتسابی نبودن محبت الهی
- ۱۰۳..... مقام محمود
- ۱۰۳..... مهرورزی
- ۱۰۴..... مهرورزی با حیوانات
- ۱۰۴..... انواع
- ۱۰۴..... هیمنان
- ۱۰۵..... مگر خداوند هر کسی را به وادی سیر و سلوک راه می دهد؟
- ۱۰۶..... یک قدم بر خویشتن نه
- ۱۰۷..... من در نزد دل های شکسته هستم
- ۱۰۷..... استاد کامل
- ۱۰۸..... نقش استاد در تربیت سالک
- ۱۰۹..... استاد راه
- ۱۰۹..... حلم
- ۱۱۰..... خودبینی
- ۱۱۱..... خودپسندی
- ۱۱۲..... دل مشغولی
- ۱۱۳..... دل
- ۱۱۴..... ذکر
- ۱۱۵..... فرق بین «الزهد لِلدُّنْیَا» و «الزهد مِنَ الدُّنْیَا» و «الزهد فی الدُّنْیَا»
- ۱۱۶..... زهد، رمز کمال یابی

عالم ربانی و عارف زاهد، حضرت آیت الله حاج شیخ علی سعادت پرور (پهلوانی تهرانی)، در سال ۱۳۰۵ شمسی، مصادف با ۱۳ رجب ۱۳۴۶ قمری، سال روز میلاد مولی الموحدین حضرت امام المؤمنین علیه السلام، در خانواده ای متدین، در تهران متولد شد. با توجه به نامناسب بودن فضای تربیتی و اخلاقی مدارس جدیدالتأسیس آن زمان، ایشان همراه با برادرشان به مسجد امین الدوله رفته و خدمت مرحوم آقامیرزا ابوالقاسم مکتب دار به فراگیری کتب رایج آن زمان مثل «فراندالادب»، «گلستان سعدی» و ... پرداختند. در همین مسجد قرائت و تجوید قرآن و مقداری از علم هندسه را نیز فرا گرفتند.

همچنین ادبیات عرب و کتاب های «معالم»، «قوانین» و «لمعه» را در محضر مرحوم آیت الله حاج شیخ علی اکبر برهان رحمه الله آموختند. همچنین ایشان در نوجوانی با عالم اخلاقی، مرحوم حاج شیخ محمد حسین زاهد رحمه الله ارتباط برقرار کرده و به حلقه دروس اخلاقی این عالم وارسته پیوستند و از همراهی ایشان استفاده های اخلاقی و معنوی نمودند.

شور و اشتیاق زیارت عتبات، قلب مشتاق ایشان را بی تاب کرده بود و با تضرع و توسل، از خداوند درخواست توفیق زیارت می کردند. خداوند تبارک و تعالی به این درخواست درونی و اشتیاق قلبی،

پاسخ گفت و به این ترتیب، ایشان و حدود بیست نفر از طلاب و دوستانشان با مرحوم آیت الله برهان رحمه الله همسفر گشته و راهی دیار محبوبان و معشوقان خود گشتند و توفیق زیارت آل الله را پیدا کردند. مدتی پس از بازگشت از این سفر معنوی، برای ادامه تحصیل و تهذیب به قم مهاجرت نمودند و در دروس اساتید بزرگی همچون حضرت امام خمینی رحمه الله، آیت الله العظمی بروجردی رحمه الله، آیت الله العظمی نجفی مرعشی رحمه الله، آیت الله شهید صدوقی رحمه الله، آیت الله سلطانی رحمه الله شرکت کردند و بدین ترتیب مراتب علمی خود را به کمال رساندند.

نقطه عطف

نقطه عطف و سرنوشت ساز معنوی و روحانی ایشان، در آشنایی و ارتباط با عارف کامل و جامع منقول، معقول و مشهود، حضرت علامه طباطبایی رحمه الله بود. پس از آشنایی و ارتباط با مرحوم علامه رحمه الله ایشان آمال و آرزوهای دیرینه معنوی و توحیدی خود را در این شخصیت کم نظیر دیدند و بالأخره مرحوم استاد علامه طباطبایی رحمه الله ایشان را به شاگردی معنوی و روحانی پذیرفتند و بدین ترتیب، نفس زکیه و جان شیفته و قلب طاهر مرحوم آیت الله سعادت پرور رحمه الله تقدیم به این عالم ربانی و پیر معنوی و مرشد روحانی شد، تا جایی که نفس کیمیاگر حضرت علامه رحمه الله، پله پله و منزل به منزل، این شاگرد مستعد را به منازل توحیدی رهنمون گشت و قلّه‌هایی از معارف حقّه اهل بیت عصمت و طهارت

علیهم السلام را فتح کرد. در واقع باید گفت شاکله و شخصیت معنوی و سلوک توحیدی مرحوم آیت الله سعادت پرور رحمه الله به طور عمیقی تحت تأثیر سلوک توحیدی و نظام تربیتی و معرفتی حضرت علامه رحمه الله و بر مبنای قرآن و سنت شکل گرفته است. مرحوم استاد سعادت پرور رحمه الله بعد از سالیان طولانی تهذیب نفس و اشتغال به ریاضات علمی و عملی و استفاده از محضر حضرت علامه رحمه الله، خود از مشعل داران مکتب تربیتی و تهذیبی این سلسله جلیله شد که نهایتاً به مرحوم عارف کامل و جامع علم و عمل و شهود، مرحوم آخوند ملاحسینقلی همدانی رحمه الله منتهی می گردد. بزرگانی چون حضرات آیات آقامیرزا جواد ملکی تبریزی، آقا شیخ محمد بهاری، آقا سید احمد کربلابی، آقا سید علی قاضی رضوان الله تعالی علیهم، از درخشان ترین و نام آورترین افراد این سلسله جلیله توحیدی و تهذیبی می باشند که با تفقه و تعمق جامع در معارف اهل بیت علیهم السلام توانستند یک جریان توحیدی و هدایتی بسیار عمیق را، در حوزه های علمیة نجف و قم به یادگار بگذارند.

مرحوم آیت الله سعادت پرور رحمه الله از جمله عالمان بزرگی بود که با اشتیاق و همت والا و استقامت در طریق، در این سیر روحانی و سفر معنوی و وطن توحیدی تمکن پیدا کرده بود.

تهذیب نفس و سیر و سلوک

حضرت استاد رحمه الله نسبت به تهذیب نفس و مسائل سیر و سلوکی طلاب، اهتمام خاص داشت و عمر شریف خود را وقف

این مسئولیت الهی کرده بود. ایشان در این راه که راه انبیا و اولیا علیهم السلام است، از هیچ تلاش و کوششی فروگذار نمی کرد و همت والایی داشت، تا جایی که در ایام کهولت و بیماری نیز، به هیچ وجه ارتباط سلوکی و درس و جلسات معنوی و روحانی خود را تعطیل نکرد و تا آخرین روزهای عمر شریفش، با شور و اشتیاق و تعهد الهی و با مهر و محبت وصف ناشدنی، به تربیت شاگردان خود ادامه داد. لازم به ذکر است که نظام تربیتی ایشان، به تبع اسلاف بزرگوارشان، صرفاً در مسائل اخلاقی رایج نبود، بلکه همان گونه که اجمالاً اشاره شد، روش تربیتی ایشان به واسطه مرحوم علامه طباطبایی رحمه الله نهایتاً به مکتب تربیتی و توحیدی مرحوم آخوند ملا حسینقلی همدانی رحمه الله می رسد که توحیدی شهودی و عینی را مدّ نظر داشتند؛ البته این مطالب مهم، احتیاج به بسط و بیان کافی در محل دیگری دارد. آشنایان این گونه مطالب و اسلام شناسان واقعی، باید حدود و ثغور، مبانی و اساس علمی و عملی این مسلک حق و این روش نورانی را، در حدّ ممکن برای شیفتگان و علاقه مندان به سیر و سلوک معنوی، مخصوصاً جوانان مستعدّ تبیین کنند، تا دکان داران و شیطان صفّات^۱ اجازه جّولان پیدا نکنند.

در جلسات خصوصی حضرت استاد سعادت پرور رحمه الله عمدتاً شرح و تفسیر احادیث و ادعیه اهل بیت عصمت و طهارت علیه السلام بر مبنای کتاب هایی مثل «بحار الأنوار» و «اقبال الأعمال»، همچنین شرح غزلیات دیوان لسان الغیب، حضرت خواجه حافظ شیرازی رحمه الله و کلمات اهل معرفت خوانده می شد و به مناسبت،

توسط حضرت استاد رحمه الله مورد شرح و تفسیر قرار می گرفت. در این جلسات نورانی، چنان فضایی از عطر معنویت و طهارت ایجاد می شد که شرکت کنندگان اندک آن را، از مُلک به ملکوت و از فرش به عرش می برد و غبار غفلت را از قلب می زدود.

آری!

یاد باد آن که سرکوی توام منزل بود
دیده را روشنی از خاک درت حاصل بود
راست چون سوسن و گل از اثر صحبت پاک
برزبان بود مرا آن چه تورا در دل بود
دل چو از پیر خرد نقد معانی می جست
عشق می گفت به شرح آنچه بر او مشکل بود
آه از این جور و تظلم که در این دام گه است
وای از آن عیش و تنعم که در آن محفل بود

نکته قابل توجه این که، از جمله ارزشمندترین خدمات استاد سعادت پرور این بود که با تألیفات ارزشمند خود، بخش قابل توجهی از افادات علمی و سرمایه های معنوی و روحانی و آموزه های عرفانی و تربیتی و سلوکی استاد خود مرحوم علامه طباطبایی را حفظ کرده و زنده نگه داشتند که از جمله میراث معنوی شفاهی شیعه محسوب می شوند.

معرفی اجمالی آثار ایشان

۱- جمال آفتاب؛ شرح غزلیات حضرت خواجه حافظ رحمه الله؛

این اثرگران سنگ با نگاه به آیات و روایات و ادعیه و احیاناً تجربیات و حالات سلوکی مؤلف و اقتباس از جلسات مرحوم علامه رحمه الله تألیف شده است.

۲- راز دل؛ این کتاب ارزشمند تقریربیانات و تفسیر مرحوم علامه طباطبایی رحمه الله، بر کتاب «گلشن راز» عارف محقق شیخ محمود شبستری رحمه الله است که در جلسات خصوصی عرفانی و اخلاقی حضرت علامه رحمه الله ایراد شده است.

۳- پاسداران حریم عشق (کلمات عرفا)؛ مجموعه‌ای است ارزشمند، در ده جلد، شامل سخنان تربیتی و توحیدی اهل معرفت و عارفان سترگ جهان اسلام، از صدر اسلام، تا زمان معاصر، طرح اولیه تألیف و جمع‌آوری این کتاب نیز، در محضر مرحوم علامه رحمه الله و با راهنمایی‌های ایشان انجام شده است.

۴- قرآن و فطرت؛ این اثر نیز از آثار علمی مرحوم استاد سعادت پرور است که بر محور «قرآن، فطرت و توحید» تألیف شده؛ البته حضرت استاد، گرچه از به کار بردن اسم تفسیر بر این اثر نفیس، پرهیز می‌کردند؛ اما باید گفت این کتاب در حوزه معارف قرآنی^۱ و توحیدی، اثری قرآنی محسوب می‌شود.

۵- نور هدایت؛ این اثر زیبا و بدیع، شرح بخش‌هایی مهم از ادعیه و مناجات و زیاراتی است که سید اهل مراقبه، حضرت سید بن طاووس رحمه الله تحت عنوان کتاب «اقبال الأعمال» نگاشته‌اند. این اثرگران سنگ استاد نیز مانند دیگر آثار معظم له، حاوی مسائل دقیق و عمیق توحیدی و تربیتی و سیر و سلوک عملی می‌باشد.